

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
12. februar 2024

Forfatter:
MYEN

Teknisk forskrift 4.1.1

TEKNISK FORSKRIFT 4.1.1 – REVISION 0 KRAV TIL TRANSMISSIONSSYSTEMET

GÆLDENDE FRA 1. MARTS 2024

TEKNISK FORSKRIFT 4.1.1

KRAV TIL TRANSMISSIONSSYSTEMET

OVERSIGT/INDHOLDSFORTEGNELSE

Kapitel 1 <i>Anvendelsesområde, formål og definitioner</i>	3
Kapitel 2 <i>Måling til systemdrift</i>	3
Kapitel 3 <i>PMU-måling</i>	6
Kapitel 4 <i>PQ-måling</i>	7
Kapitel 5 <i>Datakommunikation</i>	9
Kapitel 6 <i>Protokol og informationsmodeller</i>	12
Kapitel 7 <i>Talekommunikation</i>	12
Kapitel 8 <i>Fiberinfrastruktur</i>	13
Kapitel 9 <i>Transient fejlskriverfunktion</i>	14
Kapitel 10 <i>Dispensation</i>	14
Kapitel 11 <i>Håndhævelse og sanktioner</i>	14
Kapitel 12 <i>Klage m.v.</i>	15
Kapitel 13 <i>Ikrafttræden</i>	15
Bilag 1 <i>Terminologi og definitioner</i>	16

TEKNISK FORSKRIFT 4.1.1

KRAV TIL TRANSMISSIONSSYSTEMET

I medfør af Energinets ret til som moderselskab at udøve bestemmende indflydelse over de økonomiske og driftsmæssige beslutninger af Energinets helejede datterselskaber, som udfører og/eller understøtter Energinets opgaver som transmissionssystemoperatør for elektricitet, fastsættes følgende som et administrationsgrundlag til Energinet-koncernen:

Kapitel 1

Anvendelsesområde, formål og definitioner

§ 1. Denne forskrift fastsætter krav til nye dele af transmissionssystemet eller væsentlige ændringer heri, herunder nye eller væsentlige ændringer af eksisterende transmissionsanlæg eller anlæg eller udstyr til understøttelse heraf.

Stk. 2. Forskriften gælder for transmissionssystemet i det kollektive elforsyningssystem, hvor Energinet er TSO, for energigør med elforsyningsanlæg ejet af Energinet og for elforsyningsanlæg under 110 kV, som er ejet af Energinet.

Stk. 3. Formålet med denne forskrift er at fastlægge rimelige, ensrettede og transparente krav til Energinets transmissionssystem under hensyn til Energinets formål.

Stk. 4. Den senest ikrafttrådte revision af refererede standarder anvendes, medmindre andet fastsættes af Myndigheden.

Stk. 5. Forskriften anvender definitionerne i bilag 1.

Kapitel 2

Måling til systemdrift

§ 2. Energinet skal til enhver tid kunne modtage signaler, som gør det muligt at identificere fejl uanset systemkonstellation.

§ 3. Der skal etableres måling til systemdrift i tilslutningspunktet til:

- a) AC-udlandsforbindelser
- b) HVDC-forbindelser
- c) dynamiske spændingsregulerende enheder
- d) sammenkobling af to asynkrone systemer
- e) tredjepartsanlæg
- f) AC-forbindelser
- g) kobbelbare reaktive komponenter, og
- h) transformere.

§ 4. Komponenterne i AC-forbindelser, jf. § 3, litra f), skal udveksle følgende information til systemdrift:

- a) For afbrydere udveksles:

- i. Separat stillingsindikering for inde/ude for de enkelte faser som en-bit-indikering
  - ii. Separat indikeringsfeedback på ud- og indkommando for de enkelte faser
  - iii. Kommandosignal for ud/ind med/uden synkronisering
  - iv. Synkronisering pågår/opgivet
  - v. Måling af differensfrekvens, spænding og vinkelforskel ved synkronisering
  - vi. Måling og alarm for isolationsmediets niveauer og monitorering af tryk pr. trykkammer
  - vii. Alarm for ikke-klar til kobling
  - viii. Detailinformationer, herunder alarmer for intern tilstand i komponenten
  - ix. Poldiskrepans
  - x. Monitorering af gentænding (restrikes) ved enkeltfasede afbrydere på kombinerede luft- og kabelsystemer, kabelsystemer samt transformere, reaktorer og filtre
  - xi. Lokalindikering
  - xii. Signal for fejl på udkoblingskredsløbet
  - xiii. Detailalarmer for Point on Wave (POW) ved POW-installationer
  - xiv. Trip- og udkoblingssignal fra tredjepart
  - xv. Automatikkobling af komponenter
  - xvi. Stillingsindikering på bypass af indkoblingsmodstand, hvis der er etableret indkoblingsmodstand
  - xvii. Testindikering.
- b) For adskillere udveksles:
- i. Separat stillingsindikering for inde/ude for de enkelte faser som en-bit-indikering
  - ii. Kommando ude/inde/ude uden aflåsningsskontrol
  - iii. Klar til kobling
  - iv. Detailinformationer, herunder alarmer for intern tilstand i komponenten
  - v. Poldiskrepans
  - vi. Lokalindikering
  - vii. Testindikering.
- c) For jordslutere udveksles:
- i. Separat stillingsindikering for inde/ude for de enkelte faser som en-bit-indikering
  - ii. Kommando ude/inde/ind uden aflåsningsskontrol
  - iii. Klar til kobling
  - iv. Detailinformationer, herunder alarmer for intern tilstand i jordslutter
  - v. Poldiskrepans
  - vi. Lokalindikering
  - vii. Jordslutteraflåsning
  - viii. Testindikering.
- d) For beskyttelser udveksles:
- i. Start og trip for de enkelte faser
  - ii. Detailinformationer, herunder alarmer
  - iii. Genindkobling til/fra
  - iv. Aktivt parametersæt indvalg
  - v. Testindikering.
- e) For linjefelter udveksles:
- i. Detailovervågning af egenforsyning til komponenter
  - ii. Detailovervågning af egenforsyning i tavlen

- iii. Detailovervågning af driftstilstand, herunder kommunikation
  - iv. Temperaturovervågning i højspændingskabler
  - v. Adskilleraflåsning.
- f) For koblingsfelter og hjælpeskiner udveksles:
- i. Spændingsmåler på skinner
  - ii. Synkronisering.
- g) For transformere udveksles:
- i. Detailovervågning af egenforsyning til komponenter
  - ii. Detailovervågning af egenforsyning i tavlen
  - iii. Detailovervågning af driftstilstand, herunder kommunikation
  - iv. Topolietemperatur, viklingsolietemperatur, måling og alarm i transformere
  - v. Alarm for fejlfunktion af aktiv køling
  - vi. Olieniveauovervågning
  - vii. Alarm for buchholzalarm og -trip for hvert buchholzrelæ
  - viii. Alarm for olieflow eller -tryk i lastkobler tanken og hovedtanken
  - ix. Detailinformationer for viklingskobler, herunder trin, tællestand, status og alarmer
  - x. Stillingsindikering og kommando af stjernepunktsadskillere.
- h) For reaktorer udveksles:
- i. Detailovervågning af egenforsyning til komponenter
  - ii. Detailovervågning af egenforsyning i tavlen
  - iii. Detailovervågning af driftstilstand, herunder kommunikation
  - iv. Topolietemperatur, viklingsolietemperatur, måling og alarm i transformere
  - v. Alarm for fejlfunktion af aktiv køling
  - vi. Olieniveauovervågning
  - vii. Alarm for buchholzalarm og -trip for hvert buchholzrelæ
  - viii. Alarm for olieflow eller -tryk i lastkobler tanken og hovedtanken
  - ix. Detailinformationer for viklingskobler, herunder trin, tællestand, status og alarmer.
- i) For styring og stationsdata udveksles:
- i. Indikering af styrerettighed
  - ii. Overvågning af cirkulerende reaktiv strøm for parallelkoblede transformere
  - iii. Overvågning af byforsyning
  - iv. Overvågning af tertiær forsyning
  - v. Overvågning af nødstrømsanlæg, herunder overvågning af ladningsniveau og forbrugsniveau på batterier
  - vi. Overvågning af olieudskillere
  - vii. Isolationsovervågning på egenforsyning
  - viii. Detailovervågning/fjernkontrol af automationsudstyr
  - ix. Overvågning af bygning og perimetersikring i overensstemmelse med beredskabsbekendtgørelsen (el), herunder som minimum brand, vand/oversvømmelse, fugt, temperatur og niveauet af skadelige gasser fra anlæg.
- j) For energiøer og offshore udveksles:
- i. Måling af vind, bølgehøjde, solindstråling, skydække, vandstandshøjde, atmosfærisk lufttryk.

§ 5. For linjefelter, koblingsfelter og hjælpeskiner, transformerfelter, reaktorfelter og styring og stationsdata, jf. § 3, stk. 1, litra e) til i), skal komponenterne overholde følgende krav pr. fase:

- a) Klasse 05 eller 05P på strøm

b) Klasse 02S på spænding.

Stk. 2. Den samlede målenøjagtighed for tilslutninger i stk. 1 skal for systemfrekvensen være bedre end:

- a) 1,5 % for strøm
- b) 1,0 % for spænding
- c) 1,5 % for aktiv effekt for $PF > 0,8$
- d) 1,5 % for reaktiv effekt for $PF > 0,8$
- e) 20 mHz for frekvens inden for 49-51 Hz.

Stk. 3. Det samlede måleområde for tilslutninger i stk. 1 skal være minimum:

- a) ± 150 % på aktiv effekt og reaktiv effekt
- b) 0-150 % på strøm
- c) 0-120 % på spænding
- d) 47-53 Hz.

Kapitel 3 PMU-måling

§ 6. Der skal etableres PMU-måling med anvendelse af dataudvekslingsformat C37.118.2-2011 (PMU) i tilslutningspunktet til:

- a) AC-udlandsforbindelser
- b) HVDC-forbindelser
- c) dynamiske spændingsregulerende enheder
- d) sammenkobling af to asynkrone systemer
- e) tredjepartsanlæg
- f) AC-forbindelser, hvis der ikke er etableret PMU i henhold til litra a) til e), og
- g) Stillingsindikering for kobbeltbare reaktive komponenter hjemtages via eksisterende PMU.

Stk. 2. Hvis der er flere fysiske tilslutninger i samme tilslutningspunkt, skal der etableres PMU-måling i hver fysisk tilslutning.

Stk. 3. I stationer, som er designet til sektionering på langs af skinnen af samleskinner, skal der etableres mindst PMU-måling i hver sektion.

Stk. 4. PMU-måling skal være etableret på alle stationer på alle spændingsniveauer over 110 kV inden 01-01-2030.

§ 7. For AC-udlandsforbindelser, HVDC-forbindelser, dynamiske spændingsregulerende enheder, sammenkobling af to asynkrone systemer og tredjepartsanlæg, jf. § 3, stk. 1, litra a) til e), skal komponenterne overholde følgende krav pr. fase:

- a) Klasse 02S på strøm og spænding
- b) 100 ns tidsstempling (ur)
- c) 100 samples pr. sekund (PMU)
- d) Klasse P efter IEC/IEEE 60255-118-1 af 2018 (PMU).

Stk. 2. Den samlede målenøjagtighed for tilslutninger i stk. 1 skal for systemfrekvensen være bedre end:

- a) 1 % for strøm
- b) 0,3 % for spænding
- c) 0,5 % for aktiv effekt for $PF > 0,8$
- d) 1 % for reaktiv effekt for $PF > 0,8$
- e) 1 mHz for frekvens inden for 49-51 Hz.

Stk. 3. Det samlede måleområde for tilslutninger i stk. 1 skal være minimum:

- a) ± 150 % på aktiv effekt og reaktiv effekt
- b) 0-150 % på strøm
- c) 0-120 % på spænding
- d) 47-53 Hz.

§ 8. For AC-forbindelser, kobbeltbare reaktive komponenter og transformere, jf. § 3, stk. 1, litra f) til h), skal komponenter overholde følgende krav:

- a) Klasse O2S på strøm og spænding
- b) 100 ns tidsstempling (ur)
- c) 100 samples pr. sekund (PMU)
- d) Klasse P efter IEC/IEEE 60255-118-1 af 2018 (PMU).

Stk. 2. Den samlede målenøjagtighed for tilslutninger i stk. 1 skal for systemfrekvensen være bedre end:

- a) 2 % for strøm
- b) 0,3 % for spænding
- c) 2 % for aktiv effekt for $PF > 0,8$
- d) 2 % for reaktiv effekt for $PF > 0,8$
- e) 1 mHz for frekvens inden for 49-51 Hz.

Stk. 3. Det samlede måleområde for tilslutninger i stk. 1 skal være minimum:

- a) ± 150 % på aktiv effekt og reaktiv effekt
- b) 0-150 % på strøm
- c) 0-120 % på spænding
- d) 47-53 Hz.

Kapitel 4

PQ-måling

§ 9. Der skal etableres spændingstransformer på samleskinnen med en klasse O2S i hele måleområdet, der vil muliggøre PQ-måling i frekvensområdet 0-2,5 kHz.

§ 10. Der skal installeres PQ-måling i stationen, hvor der er mindst én af følgende:

- a) AC-udlandsforbindelser
- b) HVDC-forbindelser
- c) dynamiske spændingsregulerende enheder
- d) sammenkobling af to asynkrone systemer
- e) på Energinets side af tilslutningspunktet for tredjepartsanlæg
- f) højspændingssiden af transformere
- g) højspændingssiden af alle transformerefelter af kabelforbindelser ejet af Energinet under 110 kV.

§ 11. Måleudstyr til behandling af output-signalet fra PQ-måleren skal overholde nøjagtighedskravene for Klasse A måleudstyr i henhold til IEC 61000-4-30.

Stk. 2. Alle elkvalitetsparametre nævnt i de følgende afsnit skal måles i henhold til metoder og krav fremsat i IEC 61000-4-30, samt IEC 61000-4-7 for harmoniske og interharmoniske og IEC 61000-4-15 for måling af korttids- og langtidsflicker.

Stk. 3. Strømmålinger skal foretages med klasse 0,2S målere.

§ 12. PQ-måling efter § 9 skal levere følgende målesignaler til SAFIR PQ-databasen:

- a) 3-sekunders middelværdier, som viser
  - i. RMS-spænding for fase-jord og fase-fase RMS-spænding for fase-nul per fase og fase-fase.
  - ii. RMS-strøm
  - iii. Total aktiv effekt
  - iv. Total reaktiv effekt
  - v. Spændings-THD pr. fase
  - vi. Strøm THD pr. fase
  - vii. Spændingsubalance
  - viii. Strømubalance
  - ix. Harmoniske spændinger
  - x. Harmoniske strømme pr. fase.
- b) 10-sekunders middelværdier, som viser frekvens.
- c) 10-minutters middelværdier, som viser
  - i. RMS-spænding for
    - 1) Fase-jord
    - 2) Fase-fase
    - 3) Synkron-, invers- og nulsekvens.
  - ii. RMS-strøm for
    - 1) Fase
    - 2) Synkron-, invers- og nulsekvens.
  - iii. Aktiv effekt for
    - 1) Total
    - 2) Pr. fase.
  - iv. Reaktiv effekt for
    - 1) Total
    - 2) Pr. fase.
  - v. Tilsyneladende effekt for
    - 1) Total
    - 2) Pr. fase.
  - vi. Cos (ϕ) for
    - 1) Total
    - 2) Pr. fase.
  - vii. Spændings-THD per fase
  - viii. Strøm-THD pr. fase
  - ix. Spændingsubalance
  - x. Strømubalance
  - xi. Harmoniske spændinger fra den 1. til minimum den 50. harmoniske orden
  - xii. Interharmoniske spændinger fra den 1. til minimum den 50. interharmoniske undergruppe.
  - xiii. Harmoniske strømme fra den 1. til minimum den 50. harmoniske orden
  - xiv. Interharmoniske strømme fra den 1. til minimum den 50. interharmoniske undergruppe.
  - xv. Korttidsflickerintensitet (Pst).
- d) 15-minutters middelværdier som viser
  - i. Total aktiv effekt
  - ii. Total reaktiv effekt
  - iii. Total tilsyneladende effekt.

- e) 2-timers middelværdier, som viser langtidsflickerintensitet (Plt).

Kapitel 5

Datakommunikation

§ 13. Der skal etableres datakommunikation mellem datacentre, som anvendes af Energinet.

Stk. 2. Datakommunikationen mellem datacentre som nævnt i stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) For on-premise datakommunikation skal forbindelsen være etableret som minimum tre dataforbindelser i minimum to separate tracéer. Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- b) For off-premise datakommunikation skal forbindelsen være etableret redundant.

Stk. 3. Hvert system vurderes individuelt af systemejer og dataejer i fællesskab, om det skal karakteriseres som on-premise eller off-premise og derved skal overholde kravene i stk. 2, litra a) eller b).

Stk. 4. Ved krav om redundante fibertracéer skal afstanden for jordkabler være minimum 4 meter mellem de fremførte traceer. Ved søfiberkabler skal der laves en risikoanalyse ud fra de aktuelle forhold, som definerer kravet.

§ 14. Der skal etableres datakommunikation fra Energinets centrale systemer til følgende stationer:

- a) stationer over 200 kV
- b) stationer over 110 kV tilhørende klasse 1 eller 2
- c) stationer over 110 kV med 5 eller flere felter over 110 kV
- d) stationer som er etableret offshore
- e) stationer som har forbindelser til udlandet over 110 kV
- f) stationer hvor der er tilsluttet HVDC-anlæg
- g) stationer hvor der er tilsluttet tredjepartsanlæg
- h) stationer hvor der er tilsluttet blackstart-anlæg
- i) Stationer, som indgår i genoprettelsesplanen.

Stk. 2. Datakommunikationen til Energinets SCADA- og WAMS-systemer fra stationer som nævnt i stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) Ingen enkeltfejl i Energinets kontrolcenter SCADA- og WAMS-systemer og i datakommunikationslinjer må forhindre Energinets kontrolcenters fjernstyring af og dataindsamling fra stationen.
- b) Ingen enkeltfejl i en station må forhindre, at fjernstyring af og dataindsamling fra stationen kan foretages til og fra Energinet.
- c) Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- d) Dataudveksling med Energinets kontrolcenters SCADA- og WAMS-systemer adskilles fra selvstændige logiske netværk fra anden dataudveksling. Kontinuerligt streamet data til SCADA- og WAMS-systemer adskilles fra andre data til Energinets SCADA- og WAMS-systemer.
- e) Dataudveksling mellem logiske netværk skal ske igennem en firewall.
- f) Dataforbindelser til Energinets kontrolcenters SCADA- og WAMS-systemer tildeles dedikeret mindste båndbredde tilstrækkelig til, at kontrolcenterets funktioner kontinuerligt kan opretholdes.

Stk. 3. Datakommunikationen til Energinets øvrige IT-systemer fra stationer som nævnt i stk. 1, skal overholde følgende krav:

- a) Dataforbindelser, som anvendes til overføring af data, skal tildeles dedikeret mindste båndbredde tilstrækkelig til, at kontrolcenterets funktioner kontinuerligt kan oprettholdes.

§ 15. Der skal etableres datakommunikation fra Energinets centrale systemer til stationer over 110 kV, som ikke er omfattet af § 14.

Stk. 2. Datakommunikationen til Energinets SCADA-systemer fra stationer som nævnt i stk. 1 skal overholde kravene i § 14, stk. 2, litra c) til f) og § 14, stk. 3.

§ 16. Der skal etableres datakommunikation fra Energinets centrale systemer til anlæg uden fjernstyring, som ikke er omfattet af §§ 14-15.

Stk. 2. Datakommunikationen til Energinets SCADA-systemer fra stationer som nævnt i stk. 1 skal overholde kravene i § 14, stk. 2, litra d) til f) og § 14, stk. 3.

§ 17. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og fuldt integrerede netkomponenter.

Stk. 2. Datakommunikationen mellem Energinet og som nævnt i stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) Dynamisk spændingsregulerende enheder skal overholde krav som klasse 1, jf. § 15, stk. 2.
- b) Øvrige netkomponenter skal overholde samme krav som den tilsluttede station.

§ 18. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og energier eller stationer med en samlet tilsluttet produktionskapacitet over den dimensionerende hændelse i LFC-kontrolområdet.

Stk. 2. Datakommunikationen mellem Energinet og som nævnt i stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) Datakommunikationen skal være etableret som minimum tre dataforbindelser i minimum to separate tracéer.
- b) Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- c) Der skal være etableret 24-timers backup.

§ 19. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets stationer.

Stk. 2. Datakommunikationen mellem Energinets stationer, herunder kabelovergangsstationer med oliefyldte komponenter, som nævnt i stk. 1, skal overholde følgende krav:

- a) Relækommunikation og kommunikation til systemværn (SIPS) skal være redundant.
- b) Kommunikation til aflåsningsbrug skal kunne omgås lokalt.

§ 20. Der skal etableres datakommunikation på en HVDC-forbindelse fra station til station.

Stk. 2. Medmindre andet er aftalt mellem parterne, der skal eje og drive HVDC-forbindelsen, skal datakommunikationen på en HVDC-forbindelse fra station til station som nævnt i stk. 1 overholde følgende krav:

- a) Datakommunikationen skal være etableret som minimum tre dataforbindelser i minimum to separate tracéer.
- b) Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.

- c) Der skal være etableret 24-timers backup.

§ 21. Der skal etableres datakommunikation på en AC-udlandsforbindelse fra station til station.

Stk. 2. Medmindre andet er aftalt mellem parterne, der skal eje og drive AC-udlandsforbindelsen, skal datakommunikationen på en AC-udlandsforbindelse fra station til station som nævnt i stk. 1 overholde følgende krav:

- a) Relækommunikation og kommunikation til systemværn (SIPS) skal være redundant.
- b) Kommunikation til aflåsningsbrug skal kunne omgås lokalt.

§ 22. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og en transmissionstilsluttet DSO.

Stk. 2. Datakommunikationen mellem Energinet og en transmissionstilsluttet DSO som nævnt i stk. 1, skal overholde følgende krav frem til PCOM:

- a) Ingen enkeltfejl i Energinets kontrolcenters SCADA-systemer og i datakommunikationslinjer må forhindre Energinets kontrolcenters fjernstyring af og dataindsamling fra DSO'ens SCADA-system.
- b) Ingen enkeltfejl i station må forhindre, at dataudveksling fra DSO'ens SCADA-system kan foretages af Energinet. På feltniveau accepteres enkeltfejl at kunne medføre, at feltet ikke kan styres.
- c) Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- d) Dataudveksling med Energinets kontrolcenters SCADA-systemer adskilles fra selvstændige logiske netværk fra anden dataudveksling. Kontinueret streamet data til SCADA-systemer adskilles fra andre data til Energinets SCADA-systemer.
- e) Dataudveksling mellem logiske netværk skal ske igennem en firewall.
- f) Dataforbindelser til Energinets kontrolcenters SCADA-systemer tildeles dedikeret mindste båndbredde tilstrækkelig til, at kontrolcenterets funktioner kontinuerligt kan opretholdes.

§ 23. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og andre relevante TSO'er eller fælles TSO-netværk.

Stk. 2. Medmindre andet er aftalt mellem parterne, som skal eje og drive forbindelsen mellem Energinets centrale systemer og andre relevante TSO'er eller fælles TSO-netværk, skal datakommunikationen mellem Energinets centrale systemer og andre TSO'er eller fælles TSO-netværk som nævnt i stk. 1, overholde følgende krav frem til PCOM:

- a) Datakommunikationen skal være etableret redundant.
- b) Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- c) Der skal være etableret 24-timers backup.

§ 24. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og tredjepartsanlæg, der er tilsluttet over 110 kV.

Stk. 2. Datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og tredjepartsanlæg, der er tilsluttet over 110 kV, som nævnt i stk. 1 skal overholde følgende krav frem til PCOM:

- a) Datakommunikationen skal være etableret redundant.
- b) Datakommunikationslinjerne skal være uafhængige af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.

§ 25. Der skal etableres datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og balanceansvarlige aktører, som administrerer produktionsporteføljer større end 300 MW.

Stk. 2. Datakommunikation mellem Energinets centrale systemer og balanceansvarlige aktører som nævnt i stk. 1 skal overholde følgende krav frem til PCOM:

- a) Ingen enkeltfejl i Energinets kontrolcenters SCADA-systemer og i datakommunikationslinjer må forhindre Energinets kontrolcenters dataudveksling med balanceansvarliges kontrolrum.

§ 26. Energinets anvendelse af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk datakommunikation til driftsmæssige formål skal overholde følgende krav:

- a) Ingen enkeltfejl i Energinets kontrolcenters SCADA-systemer og i datakommunikationslinjer må forhindre Energinets anvendelse af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation til driftsmæssige formål.

Kapitel 6

Protokol og informationsmodeller

§ 27. Informationsudvekslingen fra Energinets centrale systemer til stationer skal overholde følgende krav:

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

§ 28. Informationsudvekslingen internt på stationer skal overholde følgende krav:

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Kapitel 7

Talekommunikation

§ 29. Der skal etableres adgang til lukket driftstelefonnetværk fra følgende:

- a) Energinets kontrolcenter
- b) Energinets stationer.

Stk. 2. Der skal etableres mulighed for adgang til lukket driftstelefonnetværk fra følgende:

- a) tredjepartsanlæg
- b) DSO'er som har et transmissionstilsluttet distributionsanlæg

c) TSO'er som har et transmissionstilsluttet transmissionsanlæg.

Stk. 3. Adgangen efter stk. 1 skal overholde følgende krav, og adgangen efter stk. 2 skal overholde følgende krav frem til PCOM:

- a) Tjenesten skal være uafhængig af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- b) Tjenesten skal være tilsluttet driftstelefonnettet med et eller flere apparater eller aktørens driftstelefonssystem, som vil fungere selvom offentlig telefoni er ude af drift.
- c) Ingen enkeltfejl i driftssystemer eller talekommunikation hos Energinet må forhindre talekommunikation.
- d) For anlæg i klasse 1 og 2 skal driftstelefonernes funktioner kunne opretholdes indtil offentlige telefonsystemer igen er i funktion hos alle implicerede parter som nævnt i stk. 1.
- e) For anlæg, som Energinet har betegnet som kritiske for genopretningsplanen efter NC ER, skal driftstelefonernes funktioner kunne opretholdes i minimum 24 timer.
- f) For anlæg, som ikke er omfattet af litra d) og e), skal driftstelefonernes funktioner kunne opretholdes i minimum 10 timer.

§ 30. Der skal etableres adgang til mobilt radiotelefonssystem for relevant driftspersonale hos Energinet samt Energinets leverandører, som er tilknyttet vagtaftaler.

Stk. 2. Adgangen efter stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) Tjenesten skal være uafhængig af funktionssvigt af offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.
- b) Tjenesten skal kunne anvendes til beredskabstelefoni med relevante eksterne parter.

§ 31. Der skal etableres adgang til en offentlig telefon med lav sårbarhed fra Energinets kontrolcenter via:

- a) direkte offentlig telefonlinje, og
- b) direkte offentlig telefonlinje med hemmeligt nummer.

Stk. 2. Adgangen efter stk. 1, litra a) skal sikre, at ingen enkeltfejl må forhindre centrale systemer hos Energinet i udveksling af talekommunikation eller data med offentligt udbudte net og tjenester for elektronisk kommunikation.

§ 32. Det skal sikres, at personale har adgang til satellit-talekommunikation fra følgende:

- a) Energinets kontrolcenter,
- b) HVDC-stationer med forbindelse til udlandet,
- c) AC-stationer med forbindelse til udlandet,
- d) stationer som er etableret offshore.

Kapitel 8

Fiberinfrastruktur

§ 33. Der skal etableres fiberinfrastruktur der, hvor der nyetableres eller reinvesteres i transmissionssystemet.

Stk. 2. Fiberinfrastrukturen efter stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) Fiberinfrastrukturen skal kunne anvendes til data, herunder drifts-, regulerings- og kommunikationsformål mellem stationer og på forbindelser til udlandet.
- b) Fiberinfrastrukturen skal kunne anvendes til kabelovervågning, herunder temperaturmåling og vibrationsmåling.

Stk. 3. Fiberinfrastruktur etableres med antal fiberpar i henhold til Energinets gældende praksis.

Stk. 4. Fiberinfrastrukturen ved højspændingskabler etableres i separat rør, hvis fiberen ikke er en integreret del af højspændingskablet.

Kapitel 9

Transient fejlskriverfunktion

§ 34. Der skal etableres transient fejlskriverfunktion på alle stationer.

Stk. 2. Transient fejlskriverfunktion efter stk. 1 skal overholde følgende krav:

- a) Transient fejlskriverfunktionen skal have en sampling-frekvens på minimum 10 kHz.
- b) Transient fejlskriverfunktionen skal overholde de øvrige til enhver tid gældende krav fastsat herfor i NC RfG (artikel 15, stk. 6, litra b), nr. ii. i forordning 2016/631).

Stk. 3. Fejlskriverdata skal leveres til SAFIR-databasen, og fejlskriverdata skal indeholde følgende analoge kanaler:

- a) Spænding (fase-jord og stjernepunktsspænding, i alt 4 kanaler)
- b) Strøm (fasestrømme og strøm i stjernepunkt, i alt 4 kanaler).

Kapitel 10

Dispensation

§ 35. Hvis den, som er underlagt et krav efter denne forskrift, ønsker at søge dispensation fra dele af eller hele indholdet i denne forskrift, skal dette indbringes for Energinets Myndighedsenhed.

Stk. 2. Følgende betingelser skal alle være opfyldt, for at der kan meddeles dispensation:

- a) Afvigelsen skal være begrundet i særlige forhold.
- b) Afvigelsen skal være begrundet i væsentlige tekniske og/eller samfundsøkonomiske hensyn.
- c) Afvigelsen må ikke give anledning til en ikke-uvæsentlig forringelse af den tekniske kvalitet, balance eller drift af elforsyningssystemet, hverken lokalt, regionalt eller nationalt.
- d) Afvigelsen må ikke give anledning til ikke-uvæsentlige diskriminerende konsekvenser for virksomheder uden for Energinet-koncernen.
- e) Afvigelsen må ikke være uhensigtsmæssig set ud fra en samfundsøkonomisk betragtning.

Stk. 3. Ansøgning om dispensation skal sendes til myndighed@energinet.dk med beskrivelse af, hvad der søges om dispensation for samt årsagen/årsagerne hertil, jf. stk. 2, a) til e).

Kapitel 11

Håndhævelse og sanktioner

§ 36. Energinet kan meddele påbud om overholdelse af denne forskrift til et datterselskab, som er omfattet af kravene i denne forskrift, der groft eller gentagne gange tilsidesætter sine forpligtelser i henhold til denne forskrift.

Stk. 2. Ved manglende opfyldelse af et påbud, jf. stk. 1, kan Energinet træffe afgørelse om, at et datterselskab skal foretage organisatoriske eller driftsmæssige ændringer i datterselskabet for at bringe overensstemmelse med kravene i denne forskrift.

Kapitel 12

Klage m.v.

§ 37. Klage over indholdet i denne forskrift kan indbringes for Energinets Myndighedsenhed.

Stk. 2. Klager over afgørelser truffet af Energinet i medfør af denne forskrift kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed og kan ikke påklages domstolene eller ombudsmanden.

Kapitel 13

Ikrafttræden

§ 38. Forskriften træder i kraft den 1. marts 2024.

Bilag 1 Terminologi og definitioner

I forskriften gælder følgende definitioner:

- 1) »analog«: et system eller en komponent, som overfører eller behandler data i form af kontinuerede fysiske størrelser; det modsatte af digital
- 2) »AC-udlandsforbindelser (Alternating Current-udlandsforbindelser)«: en fællesbetegnelse for alle AC-udlandsforbindelser uanset systemspændingsniveau
- 3) »adskiller«: et mekanisk koblingsapparat, som over skillestrækningen har et isolationsniveau, der er i overensstemmelse med et nærmere specificerede krav. En adskiller er i stand til at åbne eller slutte en strømkreds, når der enten kun er tale om ubetydelige strømme, eller der ikke forekommer nogen spændingsforskel af betydning mellem skille-strækningens endepunkter. Den er også i stand til at føre strømme under unormale forhold samt i en nærmere specificeret til at føre strømme under unormale forhold såsom kortslutning
- 4) »adskiller aflåsning«: en funktion som mekanisk eller med elektrisk omskrifter, der er beregnet til formålet (der skal bryde begge ledere til motor), som umuliggør utilsigtet manuel og automatisk betjening
- 5) »aktivt parametersæt«: et aktivt parametersæt, er det parametersæt ud af flere mulige som anvendes i drift
- 6) »asynkrone systemer«: elektriske systemer hvor systemfrekvensen ikke drives synkront
- 7) »balanceansvarlig aktør«: en aktør, der har indgået aftale om balanceansvar med Energinet, og som dermed er godkendt af Energinet til at varetage balanceansvar for hhv. forbrug, produktion eller elhandel
- 8) »brandovervågning«: forskellige former for overvågningsudstyr, optisk, termisk eller andet med fælles formål til overvågning af brand
- 9) »buchholzalarm og -trip«: elektromekaniske beskyttelser af oliefyldte komponenter, som reaktorer og transformere
- 10) »byforsyning«: en elektrisk forsyning til en højspændingsstation som forsynes fra det underliggende distributionssystem
- 11) »cirkulerende reaktiv strøm«: en reaktiv strøm som uhensigtsmæssigt og utilsigtet cirkulerer i et elektrisk system
- 12) »dataejer«: den som bruger eller skal bruge data i IT-systemet
- 13) »datakommunikation«: en fællesbetegnelse for udveksling af drifts-, anlæg- og systemrelateret data mellem to eller flere parter

- 14) »detailalarmer«: en fællesbetegnelse for underliggende alarmer som ikke er nærmere specificeret
- 15) »differensfrekvens«: forskellen mellem to nets frekvenser, hvor der ved sammenkobling af to net anvendes synkronisering
- 16) »driftstilstand (normal)«: er den proces, konfiguration og kobling, som anlægget er udlagt for, og som anlægget normalt vil blive drevet i
- 17) »dynamiske spændingsregulerende enheder«: kontinuert spændingsregulerende enheder som; synkronkompensator, Flexible AC Transmission System (FACTS), Voltage Source Converter (VSC), centrale kraftværker og transmissionstilsluttede elproduktionsanlæg
- 18) »egenforsyning«: en separat og dedikeret forsyning til komponenter eller anlæg
- 19) »Energinetets kontrolcenter«: den systemansvarliges kontrolrum, hvor funktionen i Energinet varetages af KontrolCenter El (ESKC), som har ansvaret for den overordnede elsystemdrift, inklusive styring/overvågning af transmissionssystemet, udlandsforbindelser mv.
- 20) »firewall«: netværksudstyr eller software, der udvælger hvilke netværkspakker som skal have adgang fra den ene side af en firewall til den anden side af firewallen efter et defineret regelsæt
- 21) »fuldt integreret netkomponent«: en netkomponent, der er integreret i et transmissions- eller distributionssystem, herunder energilageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionssystemet eller det sammenhængende elforsyningssystem og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger
- 22) »genopretningsplanen efter NC ER«: alle tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der er nødvendige for at genoprette systemet til normal tilstand, jf. NC ER
- 23) »harmoniske spændinger«: en ikke-sinusformet spændingskurve forårsaget af harmoniske strømtræk
- 24) »hjælpeskinne«: en skinne, som typisk bliver anvendt under unormale driftsforhold
- 25) »HVDC-forbindelser (High Voltage Direct Current-forbindelser)«: alle HVDC-forbindelser mellem synkronområder, til en energilager, til en udenlandsk TSO eller til HVDC-ilandføringsanlæg
- 26) »IEC 60870-5-104-protokol«: en protokol som anvendes til kommunikation mellem et kontrolrum og RTU'er på produktions- eller stationsanlæg
- 27) »IEC 61850«: en international standard, der definerer kommunikationsprotokoller for intelligente elektroniske enheder i elektriske stationer

- 28) »IEEE C37.118.2-2011«: en IEEE-standard om realtidsudveksling af synkroniserede femmåledata mellem komponenter i et elektrisk system
- 29) »indkoblingsmodstand«: en modstand som indkobles i et elektrisk kredsløb for reduktion af startstrøm
- 30) »JANITSA«: et apparat der anvendes til elkvalitetsmåling, benævnes PQ måler
- 31) »jordslutter«: et mekanisk koblingsapparat, som er beregnet til jording af anlægsdele, og som er i stand til i en nærmere specificeret tid at føre strømme under unormale forhold som f.eks. kortslutning uden at lide overlast, men som ikke er beregnet til at føre strømme under normale forhold
- 32) »jordslutteraflåsning«: en mekanisme som mekanisk aflåser adskilleren og umuliggør manuel og automatisk betjening
- 33) »kabelovergangsstation«: en station som er etableret med det primære formål at håndtere overgangen mellem transmissionssystemets luftledningsanlæg og land- og søkabler
- 34) »kapacitiv spændingstransformer«: en spændingstransformer, der indeholder en kapacitiv spændingsdel og en elektromagnetisk enhed, der er konstrueret og indbyrdes forbundet således, at den elektromagnetiske enheds sekundære spænding er i det væsentlige proportional med den primære spænding og adskiller sig i fase fra denne med en vinkel, der er tilnærmelsesvis nul for en passende retning af tilslutningen
- 35) »koblingsledelse«: en sagkyndig person, der er skriftligt udpeget til at styre højspændingsanlægs koblings- og driftstilstand og herunder at lede koblinger i forbindelse med arbejde på eller i nærheden af højspændingsanlæg
- 36) »komponenter«: en fællesbetegnelse for forskellige anvendte og ikke nærmere præciseret elektriske eller elektromekaniske komponenter anvendt i transmissionssystemet
- 37) »korttidsflickerintensitet (Pst)«: en betegnelse for korttidsflickeremissionen fra et tredjepartsanlæg. Pst står for "short term" og er evalueret over en periode på 10 minutter
- 38) »logisk netværk«: et virtuelt lukket netværk med afgrænset ip subnet på delt netværks infrastruktur
- 39) »lokalindikering«: en indikering som viser om en komponent er låst i lokalbetjening eller om den kan fjernbetjenes
- 40) »måledata« (til systemdriftsformål): en fællesbetegnelse for de samlede driftsmåledata og systemanalysemåledata
- 41) »målenøjagtighed«: den grad af overensstemmelse mellem et måleresultat og en sand værdi af målestørrelsen

- 42) »måleområde«: et defineret område hvori målinger skal foretages
- 43) »NC RfG (Network Code Requirements for Generators)«: en del af retsgrundlaget for tilslutning af produktionsanlæg og er fastsat i Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg med senere ændringer
- 44) »synkronisering«: en procedure der foretages når elektriske AC-systemer sammenkøbes, hvor synkroniseringskriterierne er præciseret som krav, inklusive tolerancer for, spændingsamplitude, frekvens, fasesekvens og fasevinkel
- 45) »nødstrømsanlæg«: et anlæg, der er installationstilsluttet med henblik på at levere elektricitet i situationer, hvor det kollektive elforsyningssystem ikke kan levere elektricitet
- 46) »off-premises«: det, som ikke er on-premise
- 47) »offshore«: en geografisk placering som ikke er fysisk tilgængelig via landtransport
- 48) »on-premises«: alt, der kan berøre kobbelbare anlæg eller indeholder nabo-TSO'ers data, forsyningskritisk, herunder SCADA, OBD, SAFIR
- 49) »PCOM (Point of Communication)«: det sted i et anlæg, hvor datakommunikationsegenskaberne skal stilles til rådighed og verificeres
- 50) »PMU (Phasor Measurement Unit)«: er en enhed der bruges til at estimere størrelsen og fasevinklen af en elektrisk fasormængde i systemet ved hjælp af en fælles tidskilde for synkronisering
- 51) »poldifferens«: en fase som stadig er indkoblet, mens de to andre faser er korrekt udkoblet
- 52) »PoW (Point on Wave)«: en synkronisering som anvendes til ind eller udkobling af reaktorer, transformere og filtre
- 53) »PQ-måling (Power Quality-måling)«: en fællesbetegnelse for måling af elkvalitet.
- 54) »relækommunikation«: en sikret kommunikationskanal brugt til udveksling af information imellem beskyttelsesrelæer i hver ende af en transmissionslinje
- 55) »RMS (Root Mean Square)«: en repræsentation af effektivværdien af den målte størrelse
- 56) »RTU (Remote Terminal Unit)«: en kommunikationsenhed, der modtager og sender måledata for en given lokalitet
- 57) »SAFIR PQ-databasen (Power Quality-databasen)«: en database, hvori elkvalitetsmålinger lagres
- 58) »samplingfrekvens«: den hyppighed, hvorved man måler et signal

- 59) »SCADA-system (Supervisory Control And Data Acquisition)«: et IT-system til at styre, overvåge og analysere enheder og procedurer
- 60) »SIPS (Special Integrity Protection System) eller systemværn«: en automatisk beskyttelse af elforsyningssystemet
- 61) »spændingsubalance«: en tilstand i et flerfasesystem, hvor effektivværdierne af yderspændingernes grundtone og/eller vinklerne mellem de på hinanden følgende yderspændinger ikke er ens
- 62) »station«: en fællesbetegnelse for Energinets forskellige typer transmissionssystemstationer uden nærmere præcisering af stationens formål
- 63) »stjernepunktsjording«: driftjording af en transformers stjernepunkt i et elektrisk system
- 64) »strømubalance«: en tilstand i et flerfasesystem, hvor strømmens amplitude og/eller vinklerne mellem de på hinanden følgende faser ikke er ens
- 65) »systemejer«: en systemejer er i denne forbindelse ejeren af det system, som anvendes til datakommunikation
- 66) »systemfrekvens«: den elektriske frekvens, der kan måles alle steder i det synkron område under antagelse af en konstant værdi for systemet inden for en periode på et sekund, og som stort set er ens på alle målesteder
- 67) »systemanalysemåledata«: måledata, der anvendes til periodisk eller hændelsesbestemt analyse i elsystemet, som kan være tilgængelig i forvejen eller som opsamles specielt af hensyn til det konkrete analysebehov
- 68) »TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol)«: en protokol til overførsel af data via IP-pakker, hvor TCP sørger for sikker og samlet transmission
- 69) »testindikering«: en indikator, som indikerer, at et anlæg eller en anlægsdel er i driftstilstand – test
- 70) »tilslutningspunkt (Point of Connection, POC)«: den grænseflade som præciseres i tilslutningsaftalen for den i transmissionssystemet anvendte anlægskomponent eller anlægsdel og hvor anlægskomponenten eller anlægsdelens tilslutningskrav (specifiserede karakteristika) er gældende
- 71) »transient fejlskriverfunktion«: et instrument, som kan behandle og lagre målte hændelser i et elektrisk system
- 72) »transmissionsanlæg«: en komponent i transmissionssystemet
- 73) »transmissionssystem«: det kollektive elforsyningssystem over 110 kV, som ejes og drives af Energinet-koncernen

- 74) »transmissionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transmission af elektricitet, hvor det i Danmark varetages af Energinet
- 75) »tredjepart«: enhver fysisk eller juridisk person uden for Energinet-koncernen, som har anlæg der er tilsluttet eller bliver tilsluttet transmissionssystemet
- 76) »tredjepartsanlæg«: et anlæg der er tilsluttet eller bliver tilsluttet transmissionssystemet og som ikke er ejet eller drevet af Energinet-koncernen
- 77) »trip- og udkoblingssignal fra tredjepart«: et signal genereret af en tredjepart eller et tredjepartsanlæg med henblik på at udkoble en specifik komponent eller et specifikt anlæg hos Energinet
- 78) »udlandsforbindelser«: alle AC-forbindelser til en udenlandsk TSO eller DSO og alle HVDC-forbindelser til en udenlandsk TSO.
- 79) »UDP/IP (User Data Protocol /Internet Protocol)«: en netværkskommunikationsprotokol uden nogen form for transmissionskontrol, som bruges til voice og streaming
- 80) »viklingskobler«: en anordning til ændring af en viklings udtagsforbindelser, som er egnet til drift, mens transformer eller reaktor er strømførende eller belastet
- 81) »vinkelforskel«: forskellen mellem en fases fasevinkel, målt på hver side af en afbrydelse
- 82) »WAMS (Wide Area Management System)«: en synkronfaser-baseret måling og overvågning i realtid til monitorering af systemstabilitet og systemforstyrrelser